

Rakennusteollisuuden vastuullisuusohjelman julkistustilaisuus

15.11.2024 kello 9.00 – 10.15

Ohjelma 15.11.2024 kello 9-10

- *Tervetuloa*
- *Avaussanat - vastuullisuuden merkitys rakennusteollisuudessa*
Rakennusteollisuus RT:n hallituksen varapuheenjohtaja, Rudus Oy:n toimitusjohtaja **Mikko Vasama**
- *Miten vastuullisuusohjelma rakennettiin?*
Manager & Foresight Lead **Millariia Wikman**, Gaia Consulting Oy (Sweco)
- *Vastuullisuusohjelman keskeinen sisältö:*
Strategiset vastuullisuusteemat, tavoitteet ja toimenpiteet, mittarit ja toimeenpano
Vastuullisuusohjelman vetäjät: johtaja **Merja Vuoripuro** ja vastaava juristi **Ville Wartiovaara**,
Rakennusteollisuus RT
- *Kommenttipuheenvuoro: Rakennusteollisuuden vastuullisuusohjelma tilaajien silmin*
Johtaja **Miika Kotaniemi**, Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat RAKLI

Vastuullisuuden merkitys rakennusteollisuudessa

Mikko Vasama

RT:n hallituksen varapuheenjohtaja, Rudus Oy:n
toimitusjohtaja

Iso toimiala - iso vastuu

1/5

työllisistä työllistyy
rakennetussa
ympäristössä
suoraan tai välillisesti

60%

kaikista
Investoinneista
kohdistuu
rakentamiseen

55%

kulutetuista
raaka-aineista
käytetään
rakentamisessa

30%

CO₂-päästöistä
syntyy
rakennetussa
ympäristössä

Miten vastuullisuusohjelma rakennettiin?

Millariia Wikman

Manager & Foresight Lead, Gaia Consulting (Sweco)

Vastuullisuusohjelman tavoitteena oli muodostaa rakennusalalle jaettu tavoitetila, strategiset teemat, toimenpiteet ja mittarit

Vastuullisuusohjelman tavoitteet

Valita strategiset vastuullisuusteemat ja tunnistaa tarvittavat toimenpiteet valituille vastuullisuusteemoille

---

Tunnistaa tavoitteet strategisille vastuullisuusteemoille ja luoda näihin liittyvät vastuullisuusmittarit alan toimijoiden tueksi

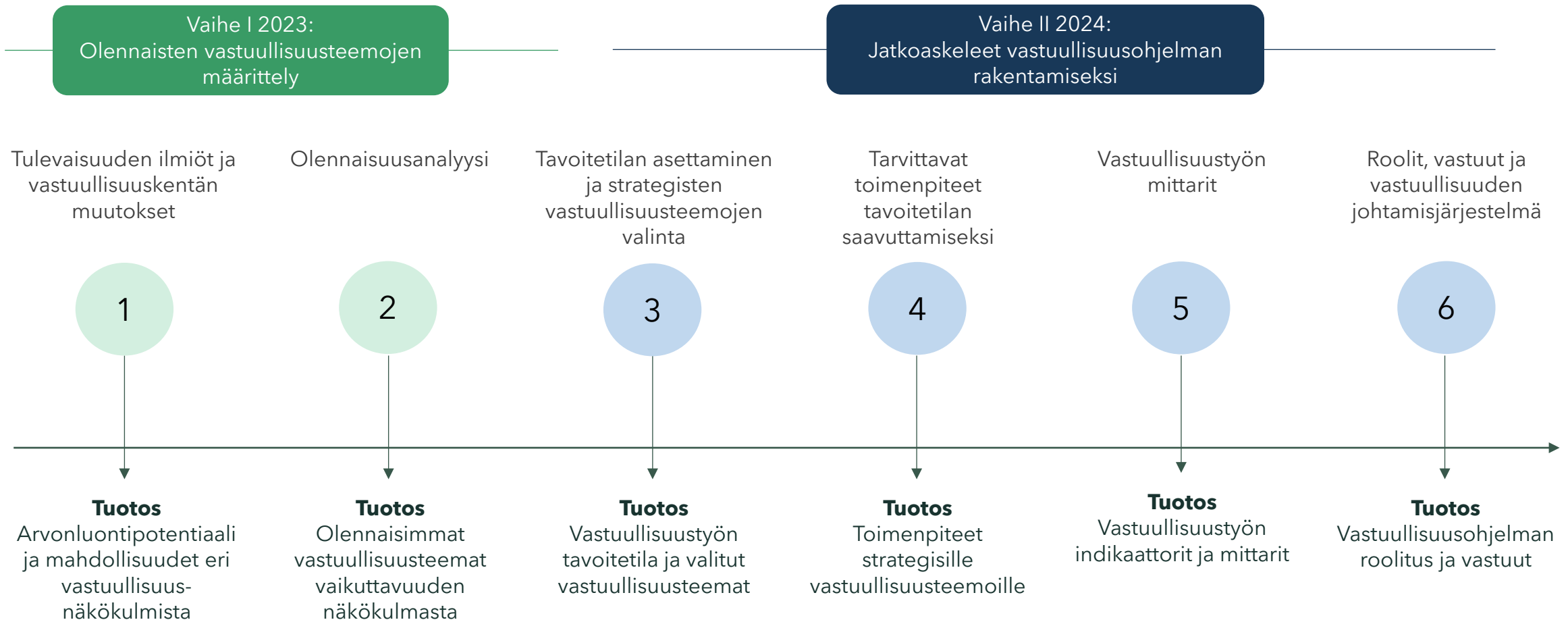

Muodostaa laaja vastuullisuusohjelma, joka hyödyttää ja ohjaa laajempaa rakennusalan arvoverkkoa

---

Pohjustimme vastuullisuusohjelmaa olennaisuusanalyysillä, jossa tunnistimme rakennusteollisuuden olennaiset vastuullisuusteemat

Teemojen tunnistamisessa huomioimme rakennusalan kytkeytymisen osaksi laajempaa arvoverkkoa

Vastuullisuusohjelman viisi strategista vastuullisuusteemaa muodostuivat olennaisuusanalyysin pohjalta

Olennaisuusanalyysin¹ 12 vastuullisuusteemaa

- **Ilmastonmuutos**
ml. ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen
- **Asumisen ja elämisen viihtyvyys**
ml. laatu, muuntojoustavuus, asuntojen sisäolosuhteet, liikkumisen sujuvuus, lähiluonto ja -yhteisöt
- **Läpinäkyvyys**
ml. vertailukelpoinen tieto, raportointi, reilu kilpailu, tiedon jäljitettävyys
- **Resurssien käyttö**
ml. luonnonvarojen, energian ja materiaalien kestävä käyttö
- **Kestävät arvoketjut**
ml. alihankinta- ja materiaaliketjujen kestävyys, harmaan talouden torjunta
- **Osaaminen ja monimuotoisuus**
ml. osaamisen kehittäminen, ulkomainen työvoima, teknologian hyödyntäminen
- **Elinkaarivastuullisuus**
ml. pitkäikäiset rakennukset ja infrastruktuuri, materiaalien uusiokäyttö ja kierrätys
- **Yhteiskunnallinen Vastuu**
ml. vastuullisuudessa systeminen muutos, yhteiskunnan toimintavarmuus
- **Terveellisyys ja turvallisuus**
ml. työntekijöiden ja käyttäjien terveys ja turvallisuus
- **Sujuva yhteistyö ja vuoropuhelu**
ml. laaja yhteistyö ja vuorovaikutus, alan toimintatavat ja kehitys
- **Energiamurros**
ml. uusiutuvan energian käyttö, energiatehokkuus, älykkäät talotekniset järjestelmät
- **Uudistava rakentaminen**
ml. jo rakennettujen brownfield-alueiden hyödyntäminen, viheralueiden lisääminen

Strategiset vastuullisuusteemat

- **Ilmasto: Vähähiilinen ja ilmasto-resilientti rakennettu ympäristö**
- **Biodiversiteetti: Luontoa huomioiva rakentaminen**
- **Kiertotalous: Elinkaarilähtöinen toiminta**
- **Työvoima: Monimuotoinen ja hyvinvoiva henkilöstö**
- **Liiketoimintaperiaatteet: Läpinäkyvä ja reilu arvoketju**

Vastuullisuusohjelmatyö keskittyi kolmeen teemaan, joihin ei ole rakennettu erillisiä tiekarttoja

Ilmastoteeman tavoittila ja mittarit perustuvat alan vuonna 2024 julkaistuu rakennusteollisuuden vähähiilisyden tiekarttaan

Ilmasto: Vähähiilinen ja ilmastoresilientti rakennettu ympäristö

Toimenpiteet	Mittari	Yksikkö
Vähähiiliset materiaalit <ul style="list-style-type: none"> • Puusivun käyttöä kehitetään ja käytetään • Vähähiilisten keraamien käyttöä ja käyttöä • Vähähiilisten sementtien käyttöä ja käyttöä • Rakennusten tai muiden rakennusteollisuuden osien hiilijalanprinttiä • Puusivun käyttöä • Rakennusten ja rakenteiden virkkaan polttoainetta (ml, korvausvääntäminen) 	Hiilijalanprintin kehitys	MTC04
Rakentamisen muut ratkaisut <ul style="list-style-type: none"> • Vähähiilisen työsuunnitelman tekeminen • Päästöjen seuranta ja seuranta • Käytännön ja teknologian kehittäminen 		
Rakennusten käyttö <ul style="list-style-type: none"> • Rakennusten lämpöenergian säästämisen mahdollistaminen • Rakennusten ilmastoresilienttisyys • Käytännön ja teknologian kehittäminen 		

TAVOITTEILLA
Rakennusala voi johtaa tulevaisuudessa merkittävästi Suomen hiilivapauttamiseen vuoteen 2035 saavuttamiseksi ja tuottaa vähähiilisiä ratkaisuja myös muille toimialueille näiden kaikkien tavoitteiden rakennusalan ja infrastruktuurin toiminnassa.

Biodiversiteettiteeman tavoittila ja mittarit perustuvat alan vuonna 2023 julkaistuu biodiversiteettitiekarttaan

Biodiversiteetti: Luontoa huomioiva rakentaminen

Toimenpiteet	Mittari	Yksikkö
Biodiversiteetin tuominen osaksi päätöksentekoa <ul style="list-style-type: none"> • Integrointi lähtökäytön suunnitteluun ja mallitukseen • Arvioinnin ja seurannan osittainen toteutus ja raportointi • Osallisuuden lisääminen ja tiedonvälitys 	Luonnonvarojen käytön vähentäminen	Katu (km) Katu (km) Katu (km)
Maan ja meren käytön muutoksen vähentäminen <ul style="list-style-type: none"> • Erillisten alueiden suunnittelu ja perustaminen • Rakennusten ja muiden rakennusteollisuuden osien suunnittelu ja perustaminen • Rakennusten ja muiden rakennusteollisuuden osien suunnittelu ja perustaminen 		
Luonnonvarojen käytön vähentäminen <ul style="list-style-type: none"> • Rakennusten ja muiden rakennusteollisuuden osien suunnittelu ja perustaminen • Rakennusten ja muiden rakennusteollisuuden osien suunnittelu ja perustaminen 		

TAVOITTEILLA
Rakennusala osallistuu luonnonvarojen käytön vähentämiseen ja luonnon monimuotoisuuden elvyttämiseen, jotta vuoteen 2030 mennessä luonto on näkyvästi elyvämpää!

Tiivistelmä vastuullisuusohjelman tuloksista 3/5

Kiertotalous: Elinkaarieläinen toiminta

KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

- Elinkaarieläinen edistäminen
- Lainsäädännön ja kummituksen vaikuttaminen
- Hankintatoimien ja -välien kehittäminen
- Innovaatiot ja kiertotalouskäsityksen kehittäminen
- Terveystieteen ja päätöksentekoa mahdollistaminen
- Koulutus ja osaamisen kehittäminen

TAVOITTEILLA

MITEN SEURAAVME EDISTYMISTÄ?

Kiertotalous on edistynyt merkittävästi, ja materiaali- ja energiankäytön vähentäminen on ollut keskeinen osa-alue.

Tiivistelmä vastuullisuusohjelman tuloksista 4/5

Työvoima: Monimuotoinen ja hyvinvoinnin kehittäminen

KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

- Työvoiman monimuotoisuuden edistäminen
- Työvoiman hyvinvoinnin edistäminen
- Työvoiman koulutuksen ja osaamisen kehittäminen
- Työvoiman väkivallan ehkäisy ja torjunta
- Työvoiman turvallisuuden edistäminen
- Työvoiman koulutuksen ja osaamisen kehittäminen

TAVOITTEILLA

MITEN SEURAAVME EDISTYMISTÄ?

Työvoiman monimuotoisuus on edistynyt merkittävästi, ja työvoiman hyvinvoinnin edistäminen on ollut keskeinen osa-alue.

Tiivistelmä vastuullisuusohjelman tuloksista 5/5

Liiketoimintaperiaatteet: Läpinäkyvä ja reilu arvoketju

KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

- Liiketoimintaperiaatteiden kehittäminen
- Liiketoimintaperiaatteiden vaikuttaminen
- Liiketoimintaperiaatteiden koulutus ja osaamisen kehittäminen
- Liiketoimintaperiaatteiden seuranta ja raportointi
- Liiketoimintaperiaatteiden kehittäminen
- Liiketoimintaperiaatteiden vaikuttaminen

TAVOITTEILLA

MITEN SEURAAVME EDISTYMISTÄ?

Liiketoimintaperiaatteiden kehittäminen on edistynyt merkittävästi, ja liiketoimintaperiaatteiden vaikuttaminen on ollut keskeinen osa-alue.

Vastuullisuusohjelmatyö keskittyi kiertotalouteen, työvoimaan ja liiketoimintaperiaatteisiin liittyviin teemoihin ja näiden tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden tunnistamiseen.

Vastuullisuusohjelman keskeinen sisältö ja vieminen käytäntöön

Vastuullisuusohjelman vetäjät: johtaja **Merja Vuoripuro** ja vastaava juristi **Ville Wartiovaara**, Rakennusteollisuus RT

Strategisilla vastuullisuusteemoilla on yhteys SDG-tavoitteisiin ja ESRS-teemoihin¹

Ilmasto: Vähähiilinen ja ilmasto-resilientti rakennettu ympäristö

Ilmastonmuutoksen huomioon ottaminen läpi rakennusteollisuuden arvoketjun ja arvoverkon aina rakennuskohteiden suunnittelusta niiden ylläpitoon. Ilmastonmuutos kattaa sekä hillintätoimet että ilmastonmuutokseen sopeutumisen.

SDG-tavoitteet

ESRS-teemat

E1 Ilmastonmuutos

Biodiversiteetti: Luontoa huomioiva rakentaminen

Uudistava, elvyttävä ja ennallistava rakentaminen luontopositiivisen siirtymän mahdollistamiseksi ja luontokadon pysäyttämiseksi. Uudistavaan rakentamiseen kytkeytyvät luonnon ja ihmisten hyvinvointi, ympäristön tilan parantaminen, brownfield-alueiden hyödyntäminen, luonnonvarojen käytön vähentäminen sekä monimuotoisten viheralueiden lisääminen.

E2 Pilaantuminen
E3 Vesi ja merten luonnonvarat
E4 Biodiversiteetti ja ekosysteemit

Kiertotalous: Elinkaarilähtöinen toiminta

Elinkaarilähtöisyydellä pyritään pitkäikäisiin rakennuksiin ja infrastruktuuriin sekä materiaalien kiertoon ja uusiokäyttöön. Teemassa huomioidaan rakennusten ja rakenteiden koko elinkaari aina suunnittelusta ja rakentamisesta käyttöönottoon, huoltamiseen ja korjaamiseen sekä elinkaaren päättyessä purkamiseen ja materiaalien uudelleenkäyttöön saakka.

E3 Vesi ja merten luonnonvarat
E4 Biodiversiteetti ja ekosysteemit
E5 Kiertotalous

Työvoima: Monimuotoinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistäminen rakennusteollisuudessa. Työhyvinvoinnin takaaminen varmistamalla terveellinen ja turvallinen työympäristö. Monimuotoisuudella ja työhyvinvoinnilla mahdollistetaan alan veto- ja pitovoima. Monimuotoisuudella tarkoitetaan ominaisuuksia, jotka erottavat ihmiset toisistaan, esimerkiksi ikää, sukupuolta, etnistä taustaa, koulutusta, seksuaalista suuntausta tai asenteita ja arvoja.

S1 Omat työntekijät
S2 Työntekijät arvoketjussa

Liiketoimintaperiaatteet: Läpinäkyvä ja reilu arvoketju

Läpinäkyvyyden toteutuminen koko rakennusteollisuuden arvoketjussa. Läpinäkyvyydellä tarkoitetaan tarvetta vertailukelpoiselle ja kattavalle tiedolle reilun kilpailun ja tiedon jäljitettävyyden mahdollistamiseksi. Eettisten toimintaperiaatteiden ja työntekijöiden oikeuksien toteutuminen varmistetaan koko arvoketjussa ml. harmaan talouden torjunta ja hankintaperiaatteiden varmistaminen.

G1 Liiketoiminnan harjoittaminen
S2 Työntekijät arvoketjussa
S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät

Rakennusteollisuuden toimijat tavoittelevat kehityksen suunnannäyttäjän roolia

Vastuullinen toimija

Strategia:

- Vastuullisuus on esillä alan arvoissa ja toiminnassa

Ratkaisut:

- Rakentamista tehdään laadukkaasti ja turvallisesti

Vaikutukset:

- Negatiivisia kestävyysvaikutuksia pyritään vähentämään

Säätely:

- Lainsäädännöstä, rahoitussektorilta ja asiakkailta tulevat vastuullisuuden odotukset täytetään

Vastuullisuuden edistäjä

Strategia:

- Vastuullisuus on huomioitu alan liiketoimintastrategioissa
- Selkeät kestävyystavoitteet on asetettu ja niiden saavuttamiseksi tehdään konkreettisia toimenpiteitä

Ratkaisut:

- Ala kehittää kestäväää ja ympäristölähtöistä rakentamista ja yritysten kilpailukykyä parannetaan vastuullisuuden avulla

Vaikutukset:

- Ala pyrkii vähentämään negatiivisia ja luomaan positiivisia kestävyysvaikutuksia

Säätely:

- Ala reagoi tehokkaasti uuteen säätelyyn ja ovat tietoisia säätelyn kehittymisestä

Kehityksen suunnannäyttävä

Strategia:

- Vastuullisuus on integroitu alan liiketoimintaan ja liiketoimintastrategioihin
- Alalla on muodostettu tiekarttoja tavoitteiden seuraamiseksi ja mittaamiseksi

Ratkaisut:

- Ala tarjoaa luovia ja innovatiivisia ratkaisuja kestävyysshaasteiden ratkomiseen
- Kestävyden avulla luodaan uusia markkinoita ja liiketoimintamahdollisuuksia

Vaikutukset:

- Ala pyrkii systeemiseen muutokseen, jossa laajan yhteistyön kautta minimoidaan negatiiviset ja maksimoidaan positiiviset kestävyysvaikutukset koko arvoketjun mitalta

Säätely:

- Ala vaikuttaa aktiivisesti vastuullisuutta edistävän säätelyn kehittymiseen kotimaassa ja kansainvälisesti

Rakennusteollisuuden toimijoiden matka kohti kehityksen suunnannäyttäjää

Ilmasto: Vähähiilinen ja ilmastoresilientti rakennettu ympäristö

Vastuullisuusohjelman tiivistelmä 1/5

Ilmastoteema perustuu rakennusteollisuuden [vähähiilisyystiekarttaan](#)

Toimenpiteet	Mittari	Yksikkö
Vähähiiliset materiaalit <ul style="list-style-type: none"> Fossiilivapaan teräksen tuotanto ja käyttö Vähähiilisen betonin tuotanto ja käyttö Vähähiilisen sementin tuotanto ja käyttö Vähähiilisen asfaltin tuotanto ja käyttö Rakenteiden tai muiden rakennustuotteiden uudelleenkäyttö Puurakentaminen Rakennusten ja rakenteiden elinkaaren pidentäminen (ml. korjausrakentaminen)		
Rakentamisen muut ratkaisut <ul style="list-style-type: none"> Vähähiilisten työmaatoimintojen lisääminen Päästöttömien kuljetusten suosiminen Kiviainesten ja/tai maamassojen hallinta infrarakentamisessa	<ul style="list-style-type: none"> Hiilijalanjäljen kehitys	<ul style="list-style-type: none"> MtCO₂e
Rakennusten käyttö <ul style="list-style-type: none"> Rakennuksen talotekniset energiatehokkuustoimenpiteet Rakennuskohtaiset lämmöntuotantojärjestelmät Kulutusjouaston hyödyntäminen.		

TAVOITETILA

Rakennusala voi osaltaan tukea merkittävästi Suomen hiilineutraalisuustavoitteen 2035 saavuttamista ja tuottaa vähähiilisiä ratkaisuja myös muille toimialoille näiden kaikkien tarvitessa rakennuksia ja infrastruktuuria toimintoissaan.

Biodiversiteetti: Luontoa huomioiva rakentaminen

Vastuullisuusohjelman tiivistelmä 2/5

Biodiversiteettiteema perustuu alan [biodiversiteettikarttaan](#)

Toimenpiteet	Mittari	Yksikkö
Biodiversiteetin tuominen osaksi päätöksentekoa	<ul style="list-style-type: none"> Integrointi liiketoimintastrategioihin ja -malleihin Arvoketjun biodiversiteettivaikutusten arviointi ja raportointi Osaamisen kasvattaminen ja tietoisuuden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> %-osuus yrityksistä %-osuus yrityksistä %-osuus yrityksistä
Maan ja meren käytön muutoksien vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Ennallistamisen piirissä olevien rakennettujen ympäristöjen pinta-ala kasvaa Rakennusalan toteuttaman luonnonsuojelulain mukaisen ekologisen kompensaaation luonnonarvohehtaarit kasvavat Rakennetun ympäristön pinta-alaa seurataan	<ul style="list-style-type: none"> Kasvu (km²) Kasvu (hha) Pinta-ala (km²)
Luonnonvarojen käytön vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Rakennus- ja purkujätteiden kierrätysaste nousee Rakennusalan arvoketjujen primääristen raaka-aineiden käyttö vähenee²	<ul style="list-style-type: none"> Kasvu (%) Vähennemä (Mt)
Saastumisen vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusalan tuottama jätemäärä vähenee³	<ul style="list-style-type: none"> Vähennemä (Mt)
Vieraslajien leviämisen ehkäisy ja torjunta	<ul style="list-style-type: none"> Niiden rakennushankkeiden, joille tehdään vieraslajien torjunta- ja hallintasuunnitelma, osuus kasvaa	<ul style="list-style-type: none"> Kasvu (%)
Luontoarvojen uudistaminen ja ennallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Niiden rakennusalan hankkeiden, joissa tehdään paikallisen luonnon luontoarvoja uudistavia toimia, osuus kasvaa	<ul style="list-style-type: none"> Kasvu (%)
Positiivisten vaikutuksien lisääminen luontotyypeissä	<ul style="list-style-type: none"> Niiden luontotyyppien määrä, joihin rakentamisella on suuri ja melko suuri vaikutus, vähenee	<ul style="list-style-type: none"> Vähennemä (kpl)

TAVOITETILA

Rakennusala osallistuu luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden elvyttämiseen, jotta vuoteen 2030 mennessä luonto on näkyvästi ja mitattavasti elpymässä¹

¹ Tavoite perustuu luontoposiitivisuuden määritelmään, niin kuin se on määritelty lähteessä: [Nature Positive Initiative, n.d.](#)

² ei sisällä kiertotalousraaka-aineita (RMR)

³ Kemialliset jätteet, metallijätteet, paperi- ja pahvijätteet, puujätteet, eläin- ja kasvijätteet, lietteet, mineraalijätteet, muut jätteet

Kiertotalous: Elinkaarilähtöinen toiminta

Vastuullisuusohjelman tiivistelmä 3/5

KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

Elinkaariajattelun edistäminen

Lainsäädäntöön ja kannustimiin vaikuttaminen

Hankintakriteerien ja -mallien kehittäminen

Innovaatiot ja kiertotalousratkaisuiden kehittäminen

Tietoperusteisen päätöksenteon mahdollistaminen

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

TAVOITETILA

Elinkaariajattelu ohjaa päätöksentekoa 2030-luvulle mennessä. Rakennettu ympäristö on pitkäikäistä elinkaari-
lähtöisen suunnittelun, toteutuksen ja ylläpidon ansiosta.

Rakennukset muuntuvat uusiin käyttötarkoituksiin, ja materiaalit kiertävät.

MITEN SEURAAMME EDISTYMISTÄ?

Korjausvelka pohjautuen ROTI-kyselyyn (korjausvelan kehitys)¹

Rakennusten keskimääräinen käyttöikä rakennustyyppittäin (käyttöiän pituus)

Käyttötarkoituks-
muutokset rakennus-
tyypeittäin (muutosten määrä)

Talon-
rakentamisessa korjaus-
rakentamisen vs uudis-
rakentamisen liikevaihdon tai projektikannan suhdeluku

Työvoima: Monimuotoinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Vastuullisuusohjelman tiivistelmä 4/5

KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

Työn turvallisuuden ja terveellisuuden parantaminen

Johtamisen uudistaminen

Aktiivinen vuoropuhelu ja viestiminen

Monimuotoisuutta tukevien rakenteiden luominen

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

TAVOITETILA

Ala on houkutteleva kaikille taustasta riippumatta 2030-luvulle mennessä.

Rakennusalalla on nollatoleranssi syrjinnälle, häirinnälle ja epäasialliselle kohtelulle.

Alalla jokaiselle taataan terveellinen ja turvallinen työympäristö.

MITEN SEURAAMME EDISTYMISTÄ?

Työterveysindeksi¹

Sukupuolijakauma (%),

Ikäjakauma alalla (% eri ikäryhmistä)

Luottamus & Maine - tutkimus (alan työnantajakuva)

Toisen ja korkeasteen ensisijaisten hakijoiden määrä alan opintoihin

Ulkomaalaisten osuus toimihenkilöistä (%)

Häirinnän ja syrjinnän esiintyminen työpaikoilla (lkm)

Palkkatasaarvo (sukupuolten välinen ero %)

Työturvallisuushavainnot²

Työturvallisuuskoulutusten kattavuus

Riskiarviointikäytäntöjen kattavuus

Tapaturmataajuus (LTIF, TRIF)

Liiketoimintaperiaatteet: Läpinäkyvä ja reilu arvoketju

Vastuullisuusohjelman tiivistelmä 5/5

KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

Kumppanuusajattelun vahvistaminen

Reilujen ja kestävien hankintojen varmistaminen

Yhteisten eettisten periaatteiden päivittäminen

Seurannan ja valvonnan kehittäminen

Datan kerääminen ja todentaminen

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

TAVOITETILA

Eettiset toimintaperiaatteet toteutuvat arvoketjuissa ja harmaa talous on torjuttu 2030-luvulle mennessä.

Alan arvoketjut ovat läpinäkyviä kumppanuusverkostoja, joissa tehdään tiivistä yhteistyötä.

MITEN SEURAAMME EDISTYMISTÄ?

Väärinkäytösten esiintyminen arvoketjussa¹

UTS-ilmoitusten (Ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskeva sopimus) määrän kehitys²

Auditointien määrän kehitys (auditoivien jäsenyritysten lukumäärä)

Korruptio-tapausten määrän kehitys (lukumäärä)

Strategisten vastuullisteemojen toimenpiteille on määritetty myös vastuutahot - esimerkkinä liiketoimintaperiaatteet

Liiketoimintaperiaatteet: Läpinäkyvä ja reilu arvoketju

		RT	Yritykset	Muu, mikä?
Reilujen ja kestävien hankintojen varmistaminen	• Arvoketjun toimijoiden läpinäkyvyyden ja paremman hallinnan varmistaminen (suositeltavat toimintatavat kumppaneiden valitsemiseksi ja niiden käytäntöön vieminen; esim. velvollisuus ilmoittaa ja hyväksyttää alirakoitsijat pääurakoitsijalla muutama päivä etukäteen)			RAKLI jäsenkunta
	Kestävyyskriteerien ja hankintamallien kehittäminen			Tilaaaja/RAKLI
Seurannan ja valvonnan kehittäminen	• Auditointiprosessien ja ilmoituskanavien kehittäminen			
	• Riittävien seuranta- ja valvontaresurssien varmistaminen ja ohjaaminen hankintoihin ja arvoketjuihin			AVI, RALA yms.
	• Eettisten periaatteiden toteutumisen seuranta myös johdon tasolla			
	• Erilaisten raportointityökalujen kehittäminen			
Kumppanuuksajattelun vahvistaminen	• Arvoketjun toimijoiden välisen yhteistyön ja yhteisvastuun edistäminen			Tilaaaja/ RAKLI jäsenkunta
Datan kerääminen ja todentaminen	• Informaation liikkumisen ja tiedonvaihdon edistäminen eri toimijoiden välillä, myös maiden rajojen yli			FIEC
Yhteisten eettisten periaatteiden päivittäminen	• Lainsäädännön päivittäminen työnantajien velvollisuuksien ja työntekijöiden oikeuksien varmistamiseksi			Lainsäätäjät
	• Alan yhteisten eettisten toimintaperiaatteiden päivittäminen ja tuominen osaksi alan yleisiä käytäntöjä ja sopimussisältöjä (yhdistetty)			
Koulutus ja osaamisen kehittäminen	• Ulkomaisten työntekijöiden informoiminen oikeuksistaan ja suomalaisista käytännöistä			Rakennusliitto
	• Valmennuksien ja koulutuksien tarjoaminen eettisten toimintaperiaatteiden viemiseksi käytäntöön koko arvoketjussa			

Vastuullisuusohjelman tavoitteet ja toimenpiteet osaksi RT:n toimintasuunnitelmaa 2025+

Esimerkkinä liiketoimintaperiaatteet

Työperäinen hyväksikäyttö estyy mahdollisimman tehokkaasti

- Osallistutaan STM:n työperäisen hyväksikäytön vastaiseen toimenpideohjelmaan, laaditaan kieliversiot testiviestelmien työsuhteen vähimmäisehdoista ja saatetaan työntekijöiden saataville (2025-2026)
- Edistetään työsuhderekisterin perustamista (2025-2026)
- Tehdään tutuksi yrityksille RT-ohjekorttia Työvoiman hyväksikäytön torjunta rakennusalalla (2025).

Kumppanuusajattelu vahvistuu kiinteistö- ja rakentamisalalla

- Edistetään arvoketjun toimijoiden välistä yhteistyötä ja yhteisvastuuta muun muassa YSE-ehtojen uudistamisessa (2025-2027)
- Uudistetaan käytännön terminologiaa: aliurakoitsijoiden ja -hankkijoiden sijaan siirrytään puhumaan sopimuskumppaneista ja verkostoista

RT:n vastuullisuusohjelma tilaajien silmin

Kommenttipuheenvuoro

Miika Kotaniemi, Rakli

15.11.2024

Rakli

Kiinteistönomistajat
ja rakennuttajat

RT:n vastuullisuus- ohjelma tilaajien silmin

Miika Kotaniemi

15.11.2024

Rakli on maamme kattavin
ja vaikuttavin kiinteistöjen
ammattimaisten omistajien,
kiinteistösijoittajien,
toimitilajohdon ja
rakennuttajien järjestö.

Raklille keskeisiä vastuullisuusteemoja – negatiiviset vaikutukset

- **Rakennusmateriaalien ilmastovaikutukset (E1)**
- Kiinteistöenergian CO₂ (E1)
- Energiaintensiivisen vuokralaisen CO₂ (E1)
- **Vuokralaismuutostöiden CO₂ (E1)**
- Rakennusmateriaalien louhinta (E2)
- Asuntojen, hotellien ja ravintoloiden vedenkulutus (E3)
- Kestämätön puunhankinta (E4)
- Runkopuu kaukolämmön polttoaineena (E4)
- **Neitseelliset rakennusmateriaalit (E5)**

Raklille keskeisiä vastuullisuusteemoja – positiiviset vaikutukset

- **Säilyttävä korjaus- ja uudisrakentaminen (E1)**
- **Kiinteistön energiatehokkuus (E1)**
- **Kiinteistön elinkaaren pidentäminen (E1)**
- Pilaantuneen maan poisto (E2)
- Brown field –rakentaminen (E4)
- Vihersaarekkeet tontille (E4)
- Tiivis kaupunkirakenne (E4)
- **Uusiokäytettävät ja kierrätettävät rakennusmateriaalit (E5)**
- **Uudelleenkäytettäväksi, korjattavaksi ja purettavaksi suunnitelut (E5)**

Raklille keskeisiä vastuullisuusteemoja – sosiaalinen vastuu

- Sukupuolten välinen palkkaero ja eriarvoiset mahdollisuudet (S1)
- Naisten kokema epäasiallinen kohtelu, seksuaalinen häirintä (S1)
- **Työtapaturmat ja terveysriskit rakennustyömailla (S2)**
- **Työperäinen hyväksikäyttö rakennustyömailla (S2)**
- Työperäinen hyväksikäyttö siivouspalveluissa (S2)
- **Rakennusmateriaalien arvoketjun alkupään ihmisoikeusrikkomukset (S3)**

kysymys:
Rakennusmater
iaalien
arvoketjun
alkupään
ympäristö- ja
ihmisoikeusvaik
utukset

Rakli

Kiinteistönomistajat
ja rakennuttajat

Kiitos!

Miika Kotaniemi

Johtaja, kiinteistösijoittaminen

040-7020015

miika.kotaniemi@rakli.fi

Seuraa meitä [X:ssä](#), [LinkedInissä](#) ja [Instagramissa](#).

*Maa, jota rakennetaan
hyvin,
voi hyvin.*

Lisätietoja RT:n vastuullisuusohjelmasta:
Ville Wartiovaara ja Merja Vuoripuro
etunimi.sukunimi@rt.fi

Vastuullisuusohjelma on toteutettu Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätiön myöntämällä hankerahoituksella yhteistyössä Swecoon kuuluvan Gaia Consulting Oy:n kanssa